

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ VI
Γ' ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
Θέμα: Εικαστικές - Αισθητικές παρεμβάσεις

Αισθητική παρέμβαση σε εξωτερικό ή εσωτερικό χώρο με εικαστικά μέσα και τεχνικές (κατασκευές, εγκαταστάσεις, μικροπεριβάλλοντα, φωτισμός, χρήση πολυμέσων κ.α.)

3^ο τμήμα
Υπ. Καθηγητής
Τάκης Κοζόκος – γλύπτης

Το NEO blog του μαθήματος υπάρχει στην διεύθυνση:

<http://www.blogeikastika.gr>

email takiskozokos@gmail.com

web www.takiskozokos.gr

1^η Σημειώσεις Μαθήματος 2017-18

Γενική περιγραφή του μαθήματος

Σκοπός του μαθήματος είναι η εμβάθυνση και η μελέτη σε ζητήματα τα οποία αφορούν τις εικαστικές παρεμβάσεις, μόνιμες ή εφήμερες και την σχέση τους με τον δημόσιο χώρο. Μέσα από την ιστορική έρευνα αλλά και την δημιουργική προσέγγιση της Τέχνης θα προσπαθήσουμε να προσεγγίσουμε έννοιες όπως ο δημόσιος χώρος και η αισθητική. Υπάρχει το αισθητικά «ωραίο» για τον δημόσιο χώρο?. Που σταματάει ο Δημόσιος χώρος ?. Δημόσιος χώρος και δημόσια Τέχνη. Πέρα από το εφήμερο. Συνεργίες και διαδράσεις αρχιτεκτονικής και γλυπτικής στο χώρο. Μνημεία και βανδαλισμοί. Εικαστικές δράσεις, πάρκα γλυπτικής, υπαίθρια μουσεία.

Το κάθε μάθημα είναι θεματικά αυτοτελές και όλα τα μαθήματα αποτελούν ενότητα σε συνέχεια. Κάθε μάθημα είναι 4ωρο και περιλαμβάνει: διαλέξεις από τον διδάσκοντα και παρουσιάσεις θεμάτων με χρήση οπτικοακουστικού υλικού, παρουσίαση και διόρθωση εργασιών που βρίσκονται σε εξέλιξη, διαλέξεις από προσκεκλημένους ομιλητές, κλπ.

Εργασίες.

A. Πρόταση μιας εικαστικής/ γλυπτικής παρέμβασης ή ενός γλυπτικού αντικειμένου. Απεικόνιση του περιβάλλοντος χώρου και τρισδιάστατη αναπαράσταση του αντικειμένου σε κλίμακα.

Σημ. Για φέτος και λαμβάνοντας υπόψη τα χρονικά πλαίσια που υπολείπονται του εξαμήνου η αναπαράσταση και η απεικόνιση μπορούν να γίνουν και να παραδοθούν με φωτο – ρεαλιστικό τρόπο (χρήση photoshop).

B. Σύνταξη γραπτής εργασίας με θέμα την γλυπτική παρέμβασή σας.

Γ. Παρουσίαση έως 15 λεπτά (μορφή διάλεξης) με Power Point.

Όλες οι εργασίες παραδίδονται σε ψηφιακή μορφή.

Περισσότερες πληροφορίες για το μάθημα υπάρχουν στο blog του μαθήματος : <http://www.blogeikastika.gr>

Σημειώσεις I

Αρκούν τρία πράγματα για να ξαναζωντανέψει ο δρόμος:

Σύμφωνα με μια σειρά κοινωνικών και αρχιτεκτονικών μελετών αλλά και βάσει αστικών παρεμβάσεων που έλαβαν χώρα στην Αμερική και τον ευρωπαϊκό βορά, αρκούν τρία πράγματα για να ξαναζωντανέψει ο δρόμος:

- η ανάπτυξη ενός αισθήματος ασφάλειας,
- η ύπαρξη και εξυπηρέτηση κάποιας σκοπιμότητας
- και η παρουσία ενός καλαίσθητου περιβάλλοντος με κατάλληλες ποιότητες.

Jeppe Hein: **Please Touch the Art**

<https://vimeo.com/139982774>

Γλυπτά Αρχιτεκτονικά Τοπία

<https://vimeo.com/184653213>

3Aixoni2016 5mbps

Νέλλα Γκόλαντα

«Η άρση του αδιάφορου και ο εξανθρωπισμός του δημόσιου χώρου στις σύγχρονες μεγαλουπόλεις, συγκροτούν τον βασικό προσανατολισμό των επεμβάσεων από το 1970 έως σήμερα.»

Η Νέλλα Γκόλαντα, εικαστικός, σπούδασε στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών Αθηνών Χαρακτική και την τέχνη του Ψηφιδωτού. Το 1973 έλαβε μέρος στην BIENNALE του Sao Paolo με τα ΚΤΙΣΤΑ ΓΛΥΠΤΑ της που είχαν τον γενικό τίτλο «**Προτάσεις για εξανθρωπισμό του περιβάλλοντος χώρου**», έργα από την ατομική της έκθεση στην Γκαλλερί **Ωρα**. Αυτά τα έργα αποτέλεσαν και τη γέφυρα στο πέρασμα της στις τρεις διαστάσεις και στο δομημένο χώρο. Πρώτο γλυπτό αρχιτεκτονικό έργο της είναι το σπίτι της **ΑΝΩ ΒΟΥΛΑΣ (1973-74)**. Ακολούθησαν τα σπίτια του **ΚΑΛΑΜΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ 1975-76**, και ο οικισμός των **6 ΣΠΗΤΙΩΝ στη ΝΙΚΑΙΑ ΛΑΡΙΣΑΣ**

Έργα

- Η **ΠΛΑΤΕΙΑ ΦΛΟΙΣΒΟΥ (1976 – 1982)** και η προέκτασή της προς τη θάλασσα η **ΓΛΥΠΤΗ ΠΡΟΚΥΜΑΙΑ ΦΛΟΙΣΒΟΥ** στο Παλαιό Φάληρο (**1984 –1986**),
- το **ΓΛΥΠΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΑΙΞΩΝΗ** στην Γλυφάδα, αποκατάσταση τοπίου στο μη ενεργό λατομείο Αιξωνής του Δήμου Γλυφάδας (**1984 – 1992**),
- οι δύο **ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΠΛΑΤΕΙΕΣ** της Λάρισας: η **ΠΛΑΤΕΙΑ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ (1993 – 1996)** και η **ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΠΛΑΤΕΙΑ - Σάπκα (1996 – 1998)**,
- ο **ΠΑΡΑΛΙΑΚΟΣ ΠΟΔΗΛΑΤΟΔΡΟΜΟΣ – ΠΕΖΟΔΡΟΜΟΣ ΡΑΦΗΝΑΣ – ΝΕΑΣ ΜΑΚΡΗΣ** μήκος τριών χιλιομέτρων (**1992 – 1995**),
- **ΒΟΤΑΝΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ** στο Άλσος Βεϊκου (**1993**),
- **Διαμόρφωση του Υπαίθριου Χώρου του ΝΕΟΥ ΔΗΜΑΡΧΕΙΟΥ ΠΑΛΑΙΟΥ ΦΑΛΗΡΟΥ (2005 – 2006)** (1ο βραβείο Πανελληνίου Αρχιτεκτονικού Διαγωνισμού για το Δημαρχείο του Π. Φαλήρου)
- **ΠΕΖΟΔΡΟΜΗΣΗ** : Συνδότηση με τις **Κεντρικές Πλατείες του Περιβάλλοντος χώρου του ΑΡΧΑΙΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ** της πόλης της Λάρισας (**2006**).

Nella Golanda Sculpted Theater of Aixoni Gr

<https://vimeo.com/216361558>

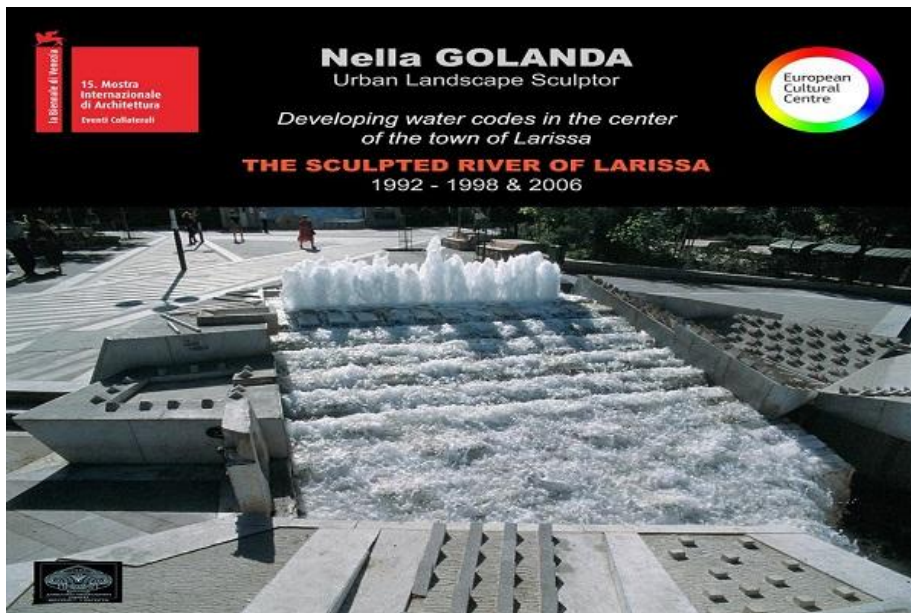
Από τα Χαρακτικά στα Κατοικημένα Γλυπτά Τοπία

<http://www.art22.gr/%CE%BD%CE%AD%CE%BB%CE%BB%CE%B1-%CE%B3%CE%BA%CF%8C%CE%BB%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%B1-%CE%B7-%CE%B5%CE%BC%CF%80%CE%BB%CE%BF%CE%BA%CE%AE-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CF%87%CF%8E%CF%81%CE%BF%CF%85-%CE%B1%CF%80/>

«Η οικολογία και ο καθημερινός βιωματικός χώρος είναι εξ ορισμού αλληλοσυνδεόμενες έννοιες και προϋπόθεση για το σχεδιασμό των έργων μου που γίνονται με κύριο στόχο τη χαρά της καθημερινής βίωσης και την ανάπτυξη κοινωνικών σχέσεων...», Συνέντευξη με τη γλύπτρια πολεοδομικού τοπίου Νέλλα Γκόλαντα, με την ευκαιρία της έκθεσής της στην Αίθουσα Τέχνης Αθηνών.

Ευρωπαϊκό βραβείο διεκδικεί ο «Γλυπτός Ποταμός»

Στον 5ο διαγωνισμό του Συμβουλίου της Ευρώπης για το βραβείο τοπίου

Το έργο «Το πείραμα της Λάρισας - ο Γλυπτός Ποταμός - αναπτύσσοντας κώδικες νερών στο κέντρο της πόλης» της γλύπτριας τοπίου Νέλλας Γκόλαντα που κοσμεί την πλατεία Ταχυδρομείου και την κεντρική πλατεία της θεσσαλικής πόλης, διεκδικεί με αξιώσεις μια ευρωπαϊκή διάκριση στον 5ο διαγωνισμό του Συμβουλίου της Ευρώπης για το βραβείο τοπίου (5th Landscape Award Session 2016-2017).

<https://www.youtube.com/watch?v= KBQ0aTXBBg>

Το video της υποψηφιότητας της Ελλάδας, με τις παρεμβάσεις και τα έργα της Νέλλας Γκόλαντα, στη Λάρισα με γνωστότερη την παρέμβαση με τίτλο "Γλυπτός Ποταμός"

Κουζούπη Ασπασία Γλυπτά Αρχιτεκτονικά Τοπία

Πλατεία Κατράκη
Γλυπτά Αρχιτεκτονικά Τοπία - Α. Κουζούπη, Ν. Γκόλαντα _ 2008

Τοπίο εντοπισμού/σήμανσης του αρχαίου λατομείου Κλεωνών
Γλυπτά Αρχιτεκτονικά Τοπία - Α. Κουζούπη, Ν. Γκόλαντα _ 2011

<https://vimeo.com/69299430>

Γλυπτά σε μεγάλες πόλεις

«Δεν είμαι απολύτως σίγουρος ότι ο δημόσιος χώρος χρειάζεται τη τέχνη.
Όμως, η τέχνη χρειάζεται το δημόσιο χώρο.»

Pierre Sauvageot – Δίκτυο IN SITU
(ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την τέχνη στο δημόσιο χώρο – Μασσαλία)

Jeff Koons: Split-Rocker

Making its New York City debut in the summer of 2014 at Rockefeller Center, Jeff Koons' Split-Rocker is a spectacular planted form towering more than 37 feet in height and featuring some 50,000 flowering plants that are continuing to grow throughout the summer. The exhibition coincides with the artist's retrospective at the Whitney Museum of American Art, which is on view through October 2014

<https://vimeo.com/105663561>

Jeff Koons - New York – Ballerina 2017

Richard Serra | My Thoughts - Art in Public Places

<https://www.youtube.com/watch?v=xdv1e5Bwtk>

Sculpture in the City 2016

<https://www.youtube.com/watch?v=2IJ65wlcw0U>

The City of London's annual public art programme, Sculpture in the City, places contemporary art

Stella Ioannou interview | Co-director, Sculpture in the City, London | September 2015

<https://vimeo.com/142459947>

Chicago's great sculptures from above

<http://www.chicagotribune.com/news/photo/94280539-132.html>

Flamingo by A. Calder - Chicago - 1974

“Ο άνθρωπος χρειάζεται σύμβολα, δηλαδή έργα τέχνης που αντιπροσωπεύουν «καταστάσεις ζωής», έχει ανάγκη να νιώθει ότι οι καταστάσεις ζωής που βιώνει έχουν νόημα, και σκοπός της τέχνης είναι ακριβώς να νοηματοδοτεί, να «διαφυλάσσει» και να μεταδίδει νοήματα»

C.N. Schulz

Love Sculpture – Manhattan NY 2006

Ως έργο ανθρώπου, η δημόσια τέχνη αποτελεί μέρος της έκφρασης του πολιτισμού της εκάστοτε κοινωνίας, αποδίδοντας στο αστικό τοπίο την πολιτισμική του ταυτότητα.

Christo and Jeanne Claude – Wrapped Reichstag 1995

Links

<http://www.cityartsydney.com.au/artwork/>

<http://www.associationforpublicart.org/artwork/clothespin/>

https://www.artspace.com/magazine/art_101/book_report/phaidon-art-place-storm-king-and-opus-40-53644

https://www.publicartfund.org/videos_etc

Anish Kapoor – Cloud Gate – Chicago 2006

Βιβλιογραφία.

- Η Τέχνη και ο Χώρος, Μάρτιν Χάιντεγκερ (Martin Heidegger), Εκδόσεις Ίνδικτος
- Πολυχρονάτου Ε., Έργα Τέχνης Μεγάλης Κλίμακας στον Αστικό και Φυσικό Χώρο απο τη δεκαετία του '60 εως και τον 21ο αιώνα, εκδ. Γ.Ι. Βασιλόπουλος, 2012
- Greenberg Clement, «Τέχνη και πολιτισμός», μετάφραση Νίκος Δασκαλοθανάσης, εκδ. ΝΕΦΕΛΗ 2007
- Μαρτινίδης Πέτρος, «Μεσιτίες του ορατού», εκδ. ΝΕΦΕΛΗ 1997
- Arnheim Rudolf, «Η δυναμική της αρχιτεκτονικής μορφής», μετάφραση Ιάκωβος Ποταμιάνος
- George Simmel, Πόλη και Ψυχή, μτφρ. Γ. Λυκιαρδόπουλος, Έρασμος, 1993
- Η μεταμόρφωση του κοινότοπου. Μια φιλοσοφική θεώρηση της τέχνης. Arthur Danto. Εκδόσεις Μεταίχμιο, επιστήμες, Αθήνα 2004
- Σταυρίδης Στ., Από την πόλη οθόνη στην πόλη σκηνή, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, 2002

για πάντα ενδιαφέρουσα επίσκεψη στο ...

<http://www.ted.com/topics/architecture>